

e-mail: vakhushtimenabde@gmail.com

vakhtang.menabde@iliauni.edu.ge

ვახუშტი მენაბდე

განათლება:

- 2012-2014 წ.წ. ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებისა და ხელოვნების ფაკულტეტი, სოციოლოგიის მაგისტრი;
- 2004-2008 წ.წ. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი, ბაკალავრი;
- 2003-2004 წ.წ. ოზურგეთის #4 საშუალო სკოლა;
- 1993-2003 წ.წ. ოზურგეთის #1 საშუალო სკოლა.

პროფესიული გამოცდილება:

- *2022.IV-დან დღემდე - პლატფორმა „კომენტარი“ (<https://komentari.ge/>) რედაქტორთა საბჭოს თავმჯდომარე;*
- *საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია:*
 - 2019.III-2022.III - დემოკრატიული ინსტიტუტების მხარდაჭერის პროგრამის დირექტორი;
 - 2010.IX-2013.II - წარმომადგენელი საკონსტიტუციო სასამართლოში და პროექტის - გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება - იურისტი;
 - 2011.I-2012.II - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების ექსპერტი;
- *2015.VI-დან დღემდე ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამართლის სკოლა, ასოცირებული პროფესორი საჯარო სამართლის მიმართულებით;*
- *2018 წლიდან დღემდე „საკონსტიტუციო სამართლის ჟურნალი“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი. ჟურნალი გამოიცემა საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის მხარდაჭერით;*
- *2016.XII – 2017. V - სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიის წევრი;*
- *2016.II-2017.X - საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტი (GIPA), ადამიანის უფლებების მიმართულების ხელმძღვანელი;*
- *2013.III-2015.I - ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი (EMC), ინსტიტუციური რეფორმების ხელშეწყობის პროგრამის დირექტორი;*
- *სახალხო დამცველის აპარატი;*

2015-2018 - შეზღუდული შესაძლებლობების მქონდე პირთა კონვენციის იმპლემენტაციის მონიტორინგის ჯგუფის წევრი;

2013-2014 - ეროვნული პრევენციის მექანიზმის ექსპერტი;

2009.XI-2010.VIII - შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებების დაცვის ცენტრის (სამმართველო) უფროსი;

2008.VI-2010.V - წარმომადგენელი საკონსტიტუციო სასამართლოში;

2008.VI-2009.X - თანასწორობისა და თავისუფლების სამმართველოს სპეციალისტი;

2008.II-V - თანასწორობისა და თავისუფლების სამმართველოს სტაჟიორი.

საექსპერტო საქმიანობა:

- 2018.IV-VII - გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) კონსულტანტი საქართველოს პარლამენტისთვის;
- 2018.IV-VII - ეროვნულ დემოკრატიული ინსტიტუტის (NDI) კონსულტანტი საქართველოს პარლამენტის შესაძლებლობების გასაძლიერებლად;
- 2015.XI-2018.II - საქართველოს სახალხო დამცველთან არსებული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის იმპლემენტაციის მონიტორინგის ჯგუფის წევრი;
- 2013-2014 - საქართველოს სახალხო დამცველის პრევენციის ეროვნული მექანიზმის (NPM) ექსპერტი;
- 2016.X-2017.III - ACT-ის ექსპერტი ადამიანის უფლებათა და მართლმსაჯულებაზე ხელმისაწვდომობის კვლევაში;
- 2014 - საქართველოს კარიტასის ექსპერტი შშმ პირების დასაქმების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის სამართლებრივი ნაწილის შემუშავება;
- 2013-2017 - საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ექსპერტი ადვოკატთა საკვალიფიკაციო გამოცდების ტესტების შედგენაში;
- 2011.-2016 ჰოლანდიის მრავალპარტიულობის ინსტიტუტი, ტრენერი ადამიანის უფლებებსა და კონსტიტუციურ სამართალში;
- 2010 - ვესტმინსტერის ფონდი დემოკრატიისათვის, ტრენერი კონსტიტუციურ სამართალში;
- 2007-2009 - ამერიკის იურისტთა ასოციაციის, პრაქტიკული სამართალის ტრენერი;
- 2006.I-V - საქართველოს ახალგაზრდული ასოციაცია, ტრენერი: ადგილობრივი დემოკრატია.

სწავლების კვალიფიკაცია და გამოცდილება:

- *კავკასიის უნივერსიტეტი (CU), მოწვეული ლექტორი:*
სახელმწიფო მართვის სკოლა (CSG): საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი (2014-2015);

მედიის სკოლა (CSM): გამოხატვის თავისუფლების მსოფლმხედველობრივი წინამძღვრები (2014-2018);

სამართლის სკოლა (CSL): ადამიანის უფლებები (2015.II-VI).

- 2013 - 2014 - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (თსუ), მოწვეული ლექტორი: ინფორმაციის თავისუფლება;
- საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტი (GIPA), მოწვეული ლექტორი:
ჟურნალისტიკის სკოლა (CSGMM): სამართლის კურსი საზოგადოებასთან ურთიერთობის მენეჯერებისთვის (2012.X-XII);
- სამართლისა და პოლიტიკის სკოლა (SLP): კონსტიტუციური სამართალი; ადამიანის უფლებები (2014.IX-2017.VI)
- 2011-2013 - საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი, მოწვეული ლექტორი: ადამიანი უფლებები; კონსტიტუციური სამართალი; კონსტიტუციური სამართლის პრაქტიკული კურსი;
- 2010.IX – 2015.VI - ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოწვეული ლექტორი: კონსტიტუციური სამართლის მიმართულებით.

ტრენინგები და სემინარები:

- 2017.VI-IX - ინგლისური ენის კურსები (International House, Malta);
- 2016.IX - სასწავლო ვიზიტი ნორსვესტერნის უნივერსიტეტში (Promoting Rule of Law in Georgia - PROLoG);
- 2014.X - კანონის უზენაესობა და კანონის წინაშე თანასწორობა (აშშ კონგრესის ბიბლიოთეკის პროფესიული განვითარების პროგრამა „ღია სამყარო“);
- 2014 - „ფსიქიკური ჯანმრთელობა (თეორიული სწავლება და პრაქტიკული მონიტორინგი)” (EU, CoE, PDO);
- 2011.X-2012.I – „დეცენტრალიზაცია და მოქალაქეთა მონაწილეობა“ (კურსი სამაგისტრო პროგრამაში) (როტერდამის ერასმუსის უნივერსიტეტის საერთაშორისო სოციალურ მეცნიერებათა ინსტიტუტი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, CIPDD);
- 2011 - Introducing Students to American Law (USAID)
- 2011 - Assessing Beyond the Final Exam (USAID);
- 2011 - საარჩევნო სისტემა (BRIDGE/UNDP);
- 2010 - გამოხატვის თავისუფლება (UNHCR);
- 2010 - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა კონვენციის მონიტორინგი (PDO, დამოუკიდებელი ცხოვრების ახალგაზრდული ცენტრი, OSI);
- 2008-2010 - „ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის პირველი, მე-2, მე-5, მე-6,

მე-8, მე-9, მე-10, მე-11, მე-14 მუხლი და პირველი დამატებითი ოქმის პირველი დამე-2 მუხლები და ევროპის სოციალური ქარტია” (PDO, COE);

- 2010 - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა კონვენცია (UNHCR);
- 2010 - ბავშვის უფლებების კონვენცია (PDO, UNICEF);
- 2010 - საკონსტიტუციო სამართალწარმოება ესტონეთში (PDO, EU);
- 2010 - სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი (PDO, UNDP, დანიის მთავრობა, COE);
- 2010 - სამართლებრივი წერა (PDO, UNDP);
- 2009 - სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის სიახლეები (PDO, UNDP);
- 2008-2010 - ტრენერთა საკვალიფიკაციო ტრენინგების კურსი ზოგად ადმინისტრაციულ სამართალში (TOT) - (GTZ, KAS);
- 2008 - კონსტიტუციური სამართალი (ბერნის უნივერსიტეტის საჯარო სამართლის ინსტიტუტი)
- 2007-2008 - საერთაშორისო სამართალი (საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის იურიდიული განათლების ხელშეწყობის ფონდის სასწავლო კურსი);
- 2008 - შრომის სამართლის საერთაშორისო და შიდა სტანდარტები (PDO, UNDP);
- 2008 - ომბუდსმენის ინსტიტუტი (PDO, COE);
- 2008 - ადმინისტრაციული სამართალი (PDO, UNDP);
- 2007 - სასამართლო უნარ-ჩვევების განვითარება (ABA);
- 2007 - ტრენინგი პრაქტიკული სამართლის ტრენინგებისთვის (ABA);
- 2006 - ტრენერთა ტრენინგი (TOT), (ICCN);

პუბლიკაციები:

ორიგინალური ნაშრომები:

- 2022-დან პლატფორმა „კომენტარი“: <https://komentari.ge/author/menabde/>;
- 2012-2019, ჟურნალ „ლიბერალის“ ბლოგერი: <http://liberali.ge/blogs/vakhushti-menabde>;
- 2010-2011, ჟურნალ „ცხელი შოკოლადის“ ბლოგერი: <http://shokoladi.ge/advblog/64>;
- ჟურნალი „ფორბსი“: <http://bit.ly/1Qxim2f>;
- ბრძოლა ქართული მართლმსაჯულებისთვის: მაჟორიტარიზმი და იურიდიული კლანური მმართველობის სამსახურში, OSTWEST MONITORING, <https://ostwest.space/articles/georgia/162-the-fight-for-the-justice-system-in-georgia-ge>; შედარებითი სამართლის ქართულ-გერმანული ჟურნალი, 11/2023, <http://lawjournal.ge/wp-content/uploads/DGZR-11-2023.pdf>;
- უშუალო დემოკრატიის იდეა საქართველოს პირველი რესპუბლიკის კონსტიტუციაში,

საკონსტიტუციო სამართლის ჟურნალი - გამოცემა 1 (2022),
[https://constcourt.ge/files/4/5\)%20JCL%20-%201-2\(2021\)%20-%20Menabde%20GEO.pdf](https://constcourt.ge/files/4/5)%20JCL%20-%201-2(2021)%20-%20Menabde%20GEO.pdf);

- Georgia From Autocracy to Democracy, UNIVERSITY OF TORONTO PRES, 2020, https://utorontopress.com/us/georgia-2?_SID=U, Co-author;
- საპარლამენტო კონტროლი კონსტიტუციისა და რეგლამენტის რეფორმის შემდეგ, ქართულ და ინგლისურ ენებზე, საია, 2020, <https://bit.ly/3ptHqkM>, თანაავტორი, კვლევის ხელმძღვანელი და სამეცნიერო რედაქტორი;
- ოცი წელი საპარლამენტო კონტროლის გარეშე (მეორე გადამუშავებული გამოცემა), ფავორიტი, 2019, <https://bit.ly/3nu2aXZ>, თანაავტორი, კვლევის ხელმძღვანელი და სამეცნიერო რედაქტორი;
- რა მიმართულებებს აძლევს ნარკოპოლიტიკას საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება მარიხუანას მოხმარების დეკრიმინალიზაციის თაობაზე, 2018, ელექტრონული გამოცემა, https://idfi.ge/public/upload/IDFI_Photos_2017/rule_of_law/marijuana_court_decision_analyses.pdf;
- საკრებულოს ზედამხედველობა ადგილობრივი ადმინისტრაციის ორგანოს საქმიანობაზე საქართველოში, 2017, ელექტრონული გამოცემა, <https://bit.ly/2ICEgdY>, თანაავტორი, კვლევის ხელმძღვანელი და სამეცნიერო რედაქტორი;
- მასწავლებლის სახელმძღვანელო. ადამიანის უფლებების ძირითადი კურსი. ბაკალავრიატის საფეხური, საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტი (GILA), 2017, ელექტრონული გამოცემა: <http://ewmi-prolog.org/images/files/1106TeachersManual.pdf>, თანაავტორი;
- The Third Fundamental Revision of the Constitution of Georgia, Georgian Law Journal, Volume1, 2017, The periodical of the Georgian-Norwegian Rule of Law Association, https://www.academia.edu/35616086/The_Third_Fundamental_Revision_of_the_Constitution_of_Georgia;
- ოცი წელი საპარლამენტო კონტროლის გარეშე, ქართულ და ინგლისურ ენებზე, სეზანი, 2017, <https://www.osgf.ge/files/2017/Publications/WEB.pdf>, თანაავტორი, კვლევის ხელმძღვანელი და სამეცნიერო რედაქტორი;
- Georgian Constitutional Court: The System of Legal Capacity of Natural Persons and its Impact upon the Georgian Legislation, ICL Journal, Vol 10, 4/2016, https://www.academia.edu/34555558/Georgian_Constitutional_Court_The_System_of_Legal_Capacity_of_Natural_Persons_and_its_Impact_upon_the_Georgian_Legislation;
- კონტრტერორისტული სახელმწიფო - ახალი დროის საგანგებო მდგომარეობა და გარდამავალი დემოკრატიის ბედი საქართველოს მაგალითზე, ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული და საერთაშორისო მექანიზმები, სტატიების კრებული, რედ.

კონსტანტინე კორკელია, 2016;

- ძალაუფლების მოთვნიერება - კონსტიტუციის უძლურება და რეკლუცია, „საქართველოს კონსტიტუცია 20 წლის შემდეგ” - სტატიების კრებული, OSGF-ის გამოცემა, 2016;
- პოლიტიკის დასასრული, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დაკომპლექტება - status quo-სა და რეფორმის პერსპექტივების გარშემო არსებული ხედვების შესახებ, ქართულ და ინგლისურ ენებზე, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოსა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალი „საკონსტიტუციო სამართლის მიმოხილვა”, #8; 2015;
- უფლება თანასწორობაზე, „გზამკვლევი ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში მონაწილე ქალი კანდიდატებისთვის” - სტატიების კრებული, EMC, 2014;
- საქართველოს კონსტიტუციის გადასინჯვა, რა უზრუნველყოფს უზენაესი კანონის ლეგიტიმურობას, „სუპერსაპრეზიდენტოდან საპარლამენტომდე, საკონსტიტუციო ცვლილებები საქართველოში” - სტატიების კრებული, KAS, 2013;
- ადამიანის უფლებები და საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს სამართალწარმოების პრაქტიკა, თბილისი, 2013, <http://www.constcourt.ge/ge/publications/books/adamianis-uflebebi-da-saqartvelos-sakonstitucio-sasamartlos-samartalwarmoebis-praqtika.page>, თანაავტორი;
- The Substance of the Right to Own Shares In Accordance with the Case-Law of the Constitutional Court of Georgia, ინგლისურ და რუსულ ენებზე, *South CaucasusLaw Journal Vol. 03/2012 Entrepreneurs and Law*;
- ინფორმაციის თავისუფლება საქართველოში - 2011 წელი, საია, 2012, თანაავტორი;
- რელიგიის თავისუფლება - სად უნდა ვეძიოთ იგი, საქართველოს კონსტიტუციის 24-ე და მე-91 მუხლების გამიჯვნის შესახებ, ქართულ და ინგლისურ ენებზე, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოსა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალი „საკონსტიტუციო სამართლის მიმოხილვა”, #5; 2012;
- შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური ინტეგრაციის სახელმწიფო კონცეფციის 2010-2012 წ.წ. სამთავრობო გეგმის იმპლემენტაციის შუალედური მონიტორინგის შედეგების ანგარიში, ანგარიში შემუშავდა პროექტის „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებები და ადვოკატირება” (ევროკომისია) ფარგლებში, საია, adam, ასოციაცია „დეა”, 2012, თანაავტორი;
- დისციპლინური საქმისწარმოება საჯარო სამსახურში (სამართლებრივი და ფაქტობრივი მიმოხილვა), საია, 2012;
- შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური ინტეგრაციის სახელმწიფო კონცეფციის 2010-2012 წ.წ. სამთავრობო გეგმის იმპლემენტაციის დასკვნითი მონიტორინგის შედეგების ანგარიში, ასოციაცია „დეა”, 2012, თანაავტორი;

- ანგარიში: 26 მაისი, აქციის დაშლის დროს და მასთან კავშირში ადამიანის უფლებათა დარღვევის ფაქტების ანალიზი, საია, 2011, ასოციაცია „დეა“;
- 10 დეკემბრის ანგარიშები (ინფორმაციის თავისუფლება), საია, 2011;
- შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებები - უნივერსალური გამოწვევა, „ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო სტანდარტები და საქართველო“-სტატიების კრებული, რედ. კონსტანტინე კორკელია, თბილისი, 2011;
- ინფორმაციის თავისუფლება საქართველოში (სასამართლო პრაქტიკის ძირითადი ტენდენციები), ქართულ და ინგლისურ ენებზე, საია, 2011, თანაავტორი;
- კონკრეტული კონტროლის პარადიგმა კონსტიტუციონალიზმში, „ადამიანის უფლებათა დაცვის კონსტიტუციური და საერთაშორისო მექანიზმები“ - სტატიების კრებული, რედ. კონსტანტინე კორკელია, თბილისი, 2010;
- გენდერული თანასწორობა, საკანონმდებლო კვლევა საერთაშორისო ფონდ ქალთა პოლიტიკური რესურსების ცენტრის დაკვეთით, 2007;
- საქართველოს დეცენტრალიზაცია (რეკომენდაციები), GYA, 2006, თანაავტორი;
- ადგილობრივი თვითმმართველობის რეფორმა საქართველოში, პარლამენტის უწყებანი, 2006;
- მოსწავლეთა თვითმმართველობის ორგანო ქ. ოზურგეთში, მოხსენება, ახალი პერსპექტივები საქართველოს ადგილობრივ თვითმმართველობაში (ეროვნული კონფერენციის მასალები), 2003.

თარგმანები (სამეცნიერო რედაქტორი):

- რეიმონდ უაქსი, სამართალი, ოქსფორდის უნივერსიტეტის გამომცემლობის სერია - „ძალიან მოკლე შესავალი“, ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2019;
- ჯონ უილი და სხვები, საპარლამენტო მექანიზმების გაძლიერება ხელისუფლების საკანონმდებლო და აღმასრულებელ შტოებს შორის ურთიერთობისას, საპარლამენტო კვლევების სერია, NDI, 2019.

წევრობა:

2010 - დღემდე საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია (GYLA); გამგეობის წევრი (2018-2021)

2013 - დღემდე სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება (ISFED); გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილე (2014-2016 წ.წ.).

2014 - დღემდე სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი: ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი (EMC))

ენები:

ქართული (მშობლიური), ინგლისური (Intermediate).

კომპიუტერი:

Microsoft Word, Microsoft Excel, PowerPoint;